

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Broj: 07/15-78/87

Podgorica, 24. novembar 2014.

P L A T F O R M A

za učešće potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore dr Igora Lukšića na sastanku Sjevernoatlantskog savjeta na nivou ministara vanjskih poslova država članica NATO-a sa ministrima vanjskih poslova ne-NATO država operativnih partnera u NATO vođenoj misiji »Odlučna podrška« u Avganistanu, i sastanku Globalne koalicije za borbu protiv Islamske države Iraka i Sirije, Brisel, Kraljevina Belgija, 2. i 3. decembar 2014. godine

Opšte informacije

Sjeverno-atlantski savjet (North Atlantic Council - NAC) je najvažnije tijelo koje donosi odluke u NATO-u i sastaje se na različitim nivoima, obično jednom nedjeljno na nivou ambasadora svih zemalja članica, a najmanje dva puta godišnje na nivou ministara vanjskih poslova i odbrane, i periodično (dvije-tri godine) na nivou predsjednika država i vlada (samit).

Nakon okončanja misije ISAF krajem o.g, obuka, savjetovanje i pomoć Avganistanskim bezbjednosnim snagama biće nastavljena kroz NATO vođenu savjetodavnu, neborbenu misiju „Odlučna podrška“ (Resolute Support). Podrška misije biće usmjerena direktno na ministarstva i institucije Avganistana, kao i na viši komandni nivo bezbjednosnih snaga. U toku je proces planiranja i uspostavljanja snaga koje će učestvovati u misiji.

Operativni plan za posttranzicionu misiju NATO (O-PLAN) usvojen je 25. juna 2014. na sastanku.mvp Alijanse sa ne-NATO kontibutorima u ISAF misiji.

Nezavisna izborna komisija Avganistana je 21. septembra 2014. objavila zvanične rezultate predsjedničkih izbora na kojima je pobijedio dr. Ašraf Gani Ahmadzai. Proglašenjem dr. Ganija za predsjednika Avganistana stvoreni su uslovi za brzo djelovanje u pravcu potpisivanja Bilateralnog bezbjednosnog sporazuma (Bilateral Security Agreement – BSA) između SAD i Avganistana kao i Sporazumom o statusu snaga (SOFA) između NATO-a i Avganistana za angažovanje nakon 2014.godine. **Ovim sporazumima obezbjeđuje se pravni okvir za učešće u misiji i definišu uslovi pod kojima će snage NATO i operativnih partnera biti raspoređene u Avganistanu.** Takođe, biće precizirane i aktivnosti koje će se po ovom sporazumu odvijati. Inauguracija novog predsjednika održana je 29. septembra 2014, a narednog dana u Kabulu

je potpisan BSA, potom i SOFA sporazum. Donji dom Parlamenta Avganistana odobrio je 23. novembra 2014. BSA i SOFA sporazum.

Planirano je da misija broji 12.700 učesnika iz država članica NATO-a i država operativnih partnera, raspoređenih u pet sadašnjih regionalnih centara u Kabulu/Bagramu, Mazar-i Šarifu, Heratu, Kandaharu i Džalalabadu. Vodiće ih, kao i do sada, Italija, Njemačka, Turska i SAD.

Ključne aktivnosti uključuju podršku planiranju, programiranju i budžetiranju; obezbjeđenju transparentnosti, odgovornosti i nadzora; podršku pridržavanju principa vladavine prava i dobrog upravljanja; podršku uspostavljanju i održivosti procesa stvaranja, regrutovanja, obuke, upravljanja i razvoja osoblja.

Osim obuke, savjetovanja i pomoći, saveznici i operativni partneri biće u okviru šire međunarodne zajednice posvećeni i dugoročnoj finasijskoj održivosti bezbjednosnih snaga Avganistana.

Angažman Crne Gore u Avganistanu počinje u martu 2010, kada je Crna Gora zvanično dobila status 44. ne-NATO države kontributora u ISAF misiji. U septembru 2014. u ISAF misiju je upućen X kontigent Vojske Crne Gore, pod novim nacionalnim ograničenjima. Čini ga 15 pripadnika, koji obavljaju zadatke transporta i obezbjeđenja međunarodnih trening i savjetodavnih timova u zoni Regionalne komande Sjever, a u saradnji sa Oružanim snagama Republike Hrvatske. Iako je kontingent brojčano smanjen, zadaci su ozbiljniji i podrazumijevaju bezbjednosno složenije akcije u Avganistanu, u skladu sa odlukom Savjeta za odbranu i bezbjednost Crne Gore o izmjeni nacionalnih ograničenja za učešće crnogorskih vojnika u ISAF.

Crna Gora je izrazila interes da i nakon 2014. ostane prisutna u Avganistanu. Sjevernoatlantski savjet NATO-a (NAC) je 8. novembra 2012. potvrdio Crnu Goru kao **potencijalnog operativnog partnera** u NATO vođenoj misiji „Resolute Support (Odlučna podrška)” u Avganistanu nakon 2014, u skladu sa oblikom učešća koji se na nivou Alijanse dogovori. Odlukom predsjednika Islamske Republike Avganistan Ašrafa Ganija Ahmadzaia od 14. oktobra 2014, Crnoj Gori je, zajedno sa još 13 država, zvanično priznat status **operativnog partnera** u NATO vođenoj misiji „Resolute Support (Odlučna podrška)”.

Crna Gora se zajedno sa još 22 države pridružila i inicijativi Danske 3C (Coalition of Committed Countries), koja ima za cilj da okupi krug „privrženih država” koji su spremne da finansijski pomognu da nacionalne snage Avganistana budu na duži rok „dovoljne i održive”. **Crna Gora je, u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima, opredijelila pomoć od 1,2 miliona dolara Vladi Avganistana za period 2015–2017.** Sredstva će biti usmjerena u povjerilački fond za Avganistansku nacionalnu armiju (NATO Afghan National Army Trust Fund).

Usvajanje rezolucije UN-a za misiju „Odlučna podrška” očekuje se prije početka misije 1. januara 2015. godine.

Islamska država u Iraku i Siriji (ISIS/ISIL/IS), je teroristička islamistička militantna organizacija aktivna na teritoriji Iraka i Sirije. Proklamovani cilj IS je da bude lider muslimana širom svijeta, počev od teritorije Iraka i Sirije, pa zatim Levanta (Jordan, Izrael, Palestina, Liban, Kipar, južna Turska).

Nakon što je u junu 2014. godine IS proglasila kalifat na teritoriji Iraka i Sirije, UN su 15. avgusta 2014. jednoglasno usvojile **Rezoluciju 1270, u kojoj su osuđeni teroristički akti ISIL-a i grubo kršenje ljudskih prava.** Rezolucijom 1270 pozivaju se države da zaštite civile i sarađuju kako bi se ISIL priveo pravdi, uz napomenu da "sve zemlje mogu da preduzmu mjere koje mogu biti neophodne i prikladne u skladu sa međunarodnim pravom i borbom protiv terorističkih akata".

SAD su početkom avgusta 2014. odlukom predsjednika Obame započele **vazдушnu intervenciju u Iraku protiv IS, pod nazivom "Inherent Resolve", odnosno "Urođena odlučnost".** SB UN je, na njihov predlog, **24. septembra jednoglasno usvojio i rezoluciju o provjeri dolaska stranih boraca u Irak i Siriju.** Rezolucija predviđa da zemlje usvoje zakone kojima će se kriminalizovati pridruživanje državljana islamističkim grupama poput IS ili al Nusra frontu.

U **komunikeu sa Samita NATO u Velsu** početkom septembra 2014, ISIL je osuđen kao ozbiljna prijetnja bezbjednosti Iraka i Sirije, regionu i šire, i osuđeni su njegovi postupci. Takođe, apeluje se na koordinisani međunarodni pristup problemu ISIL-a.

Predsjednik SAD-a Barak Obama je 10. septembra 2014. objavio Strategiju SAD-a za pomoć Vladi Iraka i umjerenoj opoziciji u Siriji u njihovim naporima da suzbiju Islamsku državu Iraka i Levanta, u saradnji sa širokom koalicijom partnera. Nakon toga, **formirana je šira međunarodna koalicija,** što je rezultiralo proširenjem napada i na Siriju. **Koalicija trenutno broji 60-tak zemalja,** uključujući i zemlje NATO-a i EU.

Glavni ciljevi koalicije su predstavljeni na **Inauguralnom plenarnom sastanku Globalne koalicije za borbu protiv ISIL-a 3. novembra 2014. u Vašingtonu.** Definirano je pet pravaca djelovanja koji obuhvataju: vojnu podršku regionalnim partnerima (Iračke snage bezbjednosti -ISF, kurdske jedinice Pešmerga i snage umjerene sirijske opozicije; sprečavanje priliva stranih boraca na strani ISIL-a; sprječavanje finansiranja i dotoka novca ISIL-u; ublažavanje humanitarne i izbjegličke krize u regionu i osvjetljavanje prave prirode ISIL-a.

Crna Gora je dala političku podršku naporima međunarodne zajednice za borbu protiv ISIL i jedna je od članica Globalne koalicije.

Značaj učešća Crne Gore i stavovi koje će zastupati

Sastanak Sjevernoatlantskog savjeta na nivou ministara vanjskih poslova država članica NATO-a sa ministrima vanjskih poslova ne-NATO država operativnih partnera u NATO vođenoj misiji »Odlučna podrška« u Avganistanu će biti održan 2. decembra o.g. u Štabu NATO-a u Briselu. Sastanak će biti posvećen aktuelnoj bezbjednosnoj i političkoj situaciji u Avganistanu, u trenutku okončanja misije ISAF i priprema za početak misije „ Odlučna podrška.

Sastanku će predsjedavati generalni sekretar NATO-a Jens Stoltenberg, a očekuje se i učešće predsjednika Avganistana Ašrafa Ganija. Planirano je i prisustvo visokog predstavnika EU za vanjske poslove i bezbjednosnu politiku

Federike Mogerini, specijalnog civilnog predstavnika NATO-a za Avganistan ambasadora Morica Jokemsa (Maurits Jochems) i komandanta ISAF-a Džozefa Danforda (Joseph F. Dunford).

Potpredsjednik Lukšić će u svom izlaganju na sastanku NAC i ne-NATO operativnih partnera u misiji »Odlučna podrška« izraziti zadovoljstvo učešćem Crne Gore u usješnoj istorijskoj misiji ISAF i ponoviti našu spremnost da kao odgovoran član i partner međunarodne zajednice, nastavimo da podržavamo napore NATO-a i međunarodne zajednice u Avganistanu i nakon 2014. u skladu sa principom "zajedno unutra, zajedno vani". Podsjetit će na kontinuitet učešća Crne Gore u ISAF Misiji od 2010, kao i na namjeru da nastavi angažman u post – ISAF misiji "Odlučna podrška", u skladu sa potrebama nove misije i našim mogućnostima.

Potpredsjednik Lukšić će pozdraviti i potpisivanje BSA i SOFA sporazuma, i izraziti zadovoljstvo što je odlukom Vlade Avganistana Crnoj Gori priznat status operativnog partnera u misiji „Odlučna podrška“. Istaći će i posvećenost Crne Gore djeljem jačanju avganistanskih snaga kroz obezbjeđivanje 1,2 miliona dolara u periodu 2015-2017 za potrebe povjerilačkog fonda Nacionalne armije Avganistana. Potpredsjednik Lukšić će naglasiti privrženost Crne Gore daljoj stabilizaciji i izgradnji avganistanskog društva i kroz regionalni pristup država ZB.

Sastanak globalne koalicije za borbu protiv Islamske države Iraka i Sirije održaće se 3. decembra o.g. na marginama sastanka Sjevernoatlantskog savjeta na nivou ministara vanjskih poslova država članica NATO-a sa ministrima vanjskih poslova ne-NATO država operativnih partnera u NATO vođenoj misiji »Odlučna podrška« u Avganistanu. Sastanak je nastavak skupa održanog u Vašingtonu 3. novembra i predstavlja prvo okupljanje visokih političkih zvaničnika država članica Globalne koalicije nakon njenog formiranja. **Potpredsjednik Lukšić će učestvovati na poziv državnog sekretara SAD-a Džona Kerija, koji će predsjedavati sastankom.** Sastanak na visokom političkom nivou je prilika za redovnu koordinaciju aktivnosti koalicije u okviru svih pet oblasti djelovanja, u cilju postizanja uspjeha u realizaciji zajedničkog cilja.

Potpredsjednik Lukšić će tokom učešća na sastanku Globalne koaliciji istaći da će Crna Gora nastaviti da pruža političku i adekvatnu konkretnu podršku koaliciji, samostalno ili u okviru regionalnih inicijativa i međunarodnih organizacija, u onom obliku koji je optimalan i adekvatan u skladu sa našim mogućnostima i kapacitetima. Potpredsjednik Lukšić će podsjetiti da je Crna Gora kosponsorisala rezoluciju UN o stranim borcima, i u skladu sa tim pripremila izmjene krivičnog zakonodavstva u cilju njihovog kažnjavanja. Krivičnim zakonom biće propisano novo krivično djelo kojim će se inkriminisati oblici učešća u sukobima iz Rezolucije SBUN 2178 o stranim borcima-plaćenicima. Biće obuhvaćeno ne samo direktno učešće boraca u inostranim sukobima, već i ostali oblici učešća u stranim sukobima: pomaganje, transport, organizovanje prevoza, finansiranje sukoba, organizovanje i učešće na obukama.

Potpredsjednik Lukšić će takođe istaći da je Crna Gora na sastanku zemalja regiona sa SAD na marginama GSUN podržala napore koalicije i istakla spremnost za podršku i saradnju, uključujući i razmjenu podataka. Potpredsjednik Lukšić će iskoristiti priliku i da informiše da je Crna Gora u okviru

Američko-jadranske povelje (A5), podržala inicijativu za saradnju zemalja članica po ovom pitanju, razmjenom informacija i iskustava. Crna Gora takođe razmatra mogućnost za upućivanje humanitarne pomoći na područje zahvaćeno borbama protiv ISIL.

Sastanci predstavljaju dobru priliku i za bilateralne susrete potpredsjednika Lukšića sa ministrima vanjskih poslova država članica NATO u cilju promovisanja stavova, interesa i očekivanja Crne Gore u procesu integracije u NATO do kraja 2015, tj. tokom implementacije V Godišnjeg nacionalnog programa i Inteziviranih i fokusiranih razgovora.

Sastav delegacije

Delegaciju Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore predvodiće potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija dr Igor Lukšić, a u delegaciji će biti i:

- Vesko Garčević, šef Misije Crne Gore pri NATO-u
- Dragana Radulović, generalni direktor za NATO i politiku bezbjednosti MVPEI

Troškove boravka i puta potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore dr Igora Lukšića i ostatka delegacije u Briselu pokrivaće Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija.